

Bruksela, dnia 14.7.2021 r.
COM(2021) 550 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**„Gotowi na 55”: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do
neutralności klimatycznej**

1. „GOTOWI NA 55”: OSIĄGNIĘCIE UNIJNEGO CELU KLIMATYCZNEGO NA 2030 R. W DRODZE DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Znajdujemy się w decydującym momencie, jeśli chodzi o światową reakcję na kryzys klimatyczny i kryzys związany z różnorodnością biologiczną, a jesteśmy ostatnim pokoleniem, które może jeszcze w porę zadziałać. To dziesięciolecie będzie rozstrzygające – wkrótce okaże się, czy wywiązaliśmy się z naszych zobowiązań podjętych w porozumieniu paryskim, aby zadbać o zdrowie, dobrostan i dobrobyt wszystkich ludzi. UE dała przykład innym, ustanawiając ambitne cele ograniczenia do 2030 r. emisji netto o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z 1990 r. oraz bycia pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r. Cele te nie są już tylko aspiracjami czy ambicjami, ale zobowiązaniami określonymi w pierwszym europejskim prawie o klimacie, które stwarzają nowe możliwości pod względem innowacji, inwestycji i miejsc pracy.

W tym duchu pakiet wniosków ma sprawić, by UE była „gotowa na 55”, i przeprowadzić **zmianę transformacyjną niezbędną w naszych gospodarkach, społeczeństwach i przemyśle**. Działania te wymagają zbiorowej odpowiedzialności i stanowią szansę, która musi być dostępna dla wszystkich: tak innowatorów i inwestorów, przedsiębiorstw i miast, jak i konsumentów, gospodarstw domowych i osób fizycznych. Wszyscy czerpiemy korzyści z większej przestrzeni dla przyrody, czystszej powietrza, chłodniejszych i bardziej zielonych miast, lepszego zdrowia obywateli, niższego zużycia energii i niższych rachunków, a także nowych miejsc pracy, technologii i możliwości przemysłowych. Najważniejszym wyzwaniem transformacji ekologicznej UE jest to, w jaki sposób możemy zapewnić wszystkim te korzyści w możliwie najszybszy i sprawiedliwy sposób, przy jednoczesnym wzmocnieniu naszej konkurencyjności, tworzeniu miejsc pracy w zawodach przyszłości i skutecznym radzeniu sobie z kosztami i skutkami transformacji.

Jeśli podejmiemy działania, zanim dojdziemy do punktu krytycznego, z którego nie ma odwrotu, będziemy mogli sami ukształtować proces tej transformacji, a nie tylko reagować na nią i dostosowywać się do niej. Choć koszt braku działania wyraźnie przewyższa koszt osiągnięcia unijnych ambitnych celów klimatycznych, czyste dane liczbowe nie są w stanie uwidocznic poważnych konsekwencji wynikających z kontynuacji dotychczasowego postępowania. Brak działania może również skutkować powstaniem nowych linii podziału: między tymi, których stać na czyste, nowoczesne technologie oparte na odnawialnych źródłach energii, a tymi, którzy nie dysponują rozwiązaniami alternatywnymi wobec źródeł przestarzałych i zanieczyszczających środowisko. Kolejne pokolenia odczuwają skutki częstszych i intensywniejszych burz, pożarów roślinności, susz i powodzi, a także konfliktów, które mogą powstawać na świecie w wyniku tych zjawisk. Uporanie się z tymi kryzysami jest zatem kwestią **międzypokoleniowej i międzynarodowej solidarności**. Postępy poczynione w ciągu następnych dziesięciu lat zadecydują o przyszłości naszych dzieci. Z tego względu utrzymuje się, a nawet rośnie poparcie społeczne dla ambitnych celów klimatycznych i działań w dziedzinie klimatu¹. Do intensyfikacji działań w dziedzinie klimatu nawołują również w szczególności osoby młode, w tym dzisiejsi nastolatki, którzy – jako osoby, którym zależy na zmianie – wzywają rządy i UE do natychmiastowego podjęcia

¹ Specjalne badanie Eurobarometr nr 513 na temat zmiany klimatu (opublikowane w dniu 5 lipca 2021 r.) https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_pl

zdecydowanych działań w celu ochrony klimatu i środowiska na potrzeby przyszłych pokoleń.

Obecnie wnioski opierają się na już realizowanej polityce i obowiązującym prawodawstwie Unii Europejskiej. **Plan działania w celu przeprowadzenia tej zmiany transformacyjnej określono w Europejskim Zielonym Ładzie.** W Europejskim Zielonym Ładzie określono podstawowe elementy przyszłej gospodarki, w tym przełomowe strategie w zakresie bioróżnorodności, gospodarki o obiegu zamkniętym, eliminacji zanieczyszczeń, zrównoważonej i inteligentnej mobilności, fali renowacji, zrównoważonej żywności, wodoru, baterii, energii z morskich źródeł odnawialnych i wiele innych. Na wsparcie tej transformacji przeznaczono bezprecedensową ilość zasobów, czy to w ramach unijnego planu odbudowy, **NextGenerationEU**, którego wkład w transformację ekologiczną wynosi co najmniej 37 %, kolejnego długoterminowego budżetu UE na lata 2021–2027, czy też w ramach stałego koncentrowania się na zrównoważonym finansowaniu i odblokowaniu inwestycji prywatnych. We wszystkich unijnych dziedzinach polityki będą prowadzone działania celem wsparcia przejścia na neutralność klimatyczną, w tym w ramach polityki w zakresie badań naukowych, umiejętności i konkurencji oraz polityki przemysłowej i handlowej.

Pakiet ten opiera się również na wyraźnych dowodach nie tylko świadczących o konieczności osiągnięcia celu wyznaczonego na rok 2030, ale również wskazujących najlepszy i najbardziej sprawiedliwy sposób na jego osiągnięcie. W ramach Planu w zakresie celów klimatycznych na 2030 r.² przeprowadzono ocenę możliwości i kosztów związanych z transformacją ekologiczną, która to ocena wskazuje, że bilans ten będzie korzystny w przypadku właściwej kombinacji środków z różnych dziedzin polityki. Wynika to z faktu, że to, co jest dobre dla planety, jest również dobre dla ludzi i gospodarki, o czym świadczy wzrost gospodarczy na poziomie ponad 62 % od roku 1990 i spadek emisji o 24 % w tym samym okresie, co wskazuje na wyraźne oddzielenie wzrostu gospodarczego od emisji CO₂.

Dzięki temu doświadczeniu i wiedzy pakiet ten może stanowić najbardziej kompleksowy zestaw wniosków przedstawionych do tej pory przez Komisję w dziedzinie klimatu i energii, a także podstawę dla nowych miejsc pracy oraz odpornej i zrównoważonej europejskiej gospodarki przyszłości. W pakiecie tym określono regulacyjne podstawy umożliwiające osiągnięcie europejskich celów w **sprawiedliwy, opłacalny i konkurencyjny** sposób. Ustalono w nim opłaty za emisję gazów cieplarnianych w większej liczbie sektorów, co będzie skutkowało znacznymi dodatkowymi dochodami zapewniającymi sprawiedliwą transformację oraz obniżeniem kosztu czystych rozwiązań. Pakiet sprzyja zwiększeniu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i oszczędności energii. Ułatwi on zwiększenie sprzedaży nowych czystych ekologicznie pojazdów i bardziej ekologicznych paliw transportowych. Dzięki temu pakietowi przemysł może przeprowadzić transformacji i zyskuje pewność, której potrzebuje do pobudzenia inwestycji i innowacji. W pakiecie położono nacisk na opodatkowanie źródeł energii zgodnie z celami klimatycznymi i środowiskowymi. Pakiet obejmuje realizację zasady „zanieczyszczający płaci” w praktyce. Jego celem jest odwrócenie tendencji spadkowej pod względem zdolności przyrody do usuwania dwutlenku węgla z atmosfery. W pakiecie promuje się podejmowanie globalnych działań w dziedzinie klimatu, dzięki

² [COM\(2020\) 562 final](#)

czemu przyczynia się on również do tego, aby na przeszkodzie w osiągnięciu unijnych celów klimatycznych nie stało ryzyko ucieczki emisji gazów cieplarnianych.

Pakiet „Gotowi na 55” przypieczętuje **pozycję UE jako światowego lidera w podejmowaniu działań i dawaniu przykładu** w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu. Same działania UE nie wystarczą jednak do osiągnięcia wymaganego na świecie poziomu redukcji światowych emisji. UE nadal w pełni zobowiązuje się do przestrzegania wielostronnego ładu międzynarodowego i wzywa partnerów z całego świata do podjęcia wspólnych działań. Z tego względu UE współpracuje z grupą G-7, grupą G-20 i pozostałymi partnerami międzynarodowymi w celu wykazania, że ambitniejszym celem klimatycznym może towarzyszyć dobrobyt gospodarczy i zrównoważony wzrost. Przed kluczową 26. Konferencją Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu („COP26”), która ma się odbyć w Glasgow w listopadzie 2021 r., ten zestaw wniosków ma na celu wyznaczenie programu prac realizowanych wspólnie z pozostałymi regionami na świecie w kierunku transformacji ekologicznej, w ramach której eliminuje się egzystencjalne zagrożenia i tworzy się nowe możliwości dla wszystkich.

Pakiet „Gotowi na 55” stanowi zestaw wzajemnie powiązanych wniosków, które łącznie mają zapewnić osiągnięcie europejskiej ambicji. W niniejszym komunikacie przedstawiono przegląd poszczególnych wniosków i powiązań między nimi oraz wyjaśniono wybrany zestaw środków z zakresu polityki. W tekście tym ukazano sposób, w jaki w ramach tego pakietu zapewniono ogólną równowagę między sprawiedliwością, redukcją emisji i konkurencyjnością, a także sposób, w jaki poszczególne dziedziny polityki wzajemnie się uzupełniają.

Pakiet „Gotowi na 55” w skrócie

Pakiet „Gotowi na 55” to zestaw **wzajemnie powiązanych wniosków**, z których wszystkie służą temu samemu celowi, jakim jest zapewnienie sprawiedliwej i konkurencyjnej transformacji ekologicznej do roku 2030 r. i w latach kolejnych. W miarę możliwości zwiększa się poziom ambicji określony w obowiązujących już przepisach, a w razie potrzeby wprowadza się nowe wnioski. Zasadniczo w ramach pakietu wzmacnia się osiem obowiązujących obecnie aktów prawnych i wprowadza się pięć nowych inicjatyw obejmujących szereg obszarów polityki i sektorów gospodarki: klimat, energię i paliwa, transport, budynki, użytkowanie gruntów i leśnictwo.

Wnioski ustawodawcze są poparte przeprowadzoną w ramach oceny skutków analizą, w której uwzględniono wzajemne powiązania w ramach całego pakietu. Z analizy tej wynika, że nadmierne uzależnienie od wzmocnionej polityki regulacyjnej skutkowałoby niepotrzebnie wysokimi obciążeniami gospodarczymi, natomiast poprzez samo ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych nie zdołano by uporać się z utrzymującymi się niedoskonałościami rynku i barierami nierynkowymi. Wybrana kombinacja środków z różnych dziedzin polityki stanowi zatem efekt starannego wyważenia **ustalania opłat, celów, norm i środków wsparcia**.

Ustalenie opłat

- Umocnienie systemu handlu emisjami, w tym w lotnictwie
- Rozszerzenie systemu handlu emisjami i objęcie nim gospodarki morskiej, transportu drogowego i budynków
- Zaktualizowana dyrektywa w sprawie opodatkowania energii
- Nowy mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂

Cele

- Zaktualizowane rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego
- Zaktualizowane rozporządzenie LULUCF
- Zaktualizowana dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii
- Zaktualizowana dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej

Zasady

- Bardziej restrykcyjne normy emisji CO₂ w przypadku samochodów osobowych i dostawczych
- Nowa infrastruktura na potrzeby paliw alternatywnych
- ReFuelEU – bardziej zrównoważone paliwa lotnicze
- FuelEU – bardziej ekologiczne paliwa żeglugowe

Środki wsparcia

- Wykorzystanie dochodów i regulacji do celów promowania innowacji, budowania solidarności i łagodzenia skutków odczuwanych przez osoby w trudniejszej sytuacji, w szczególności w ramach nowego **Społecznego Funduszu Klimatycznego oraz wzmocnionego funduszu modernizacyjnego i wzmocnionego funduszu innowacyjnego**

2. PODEJŚCIE OBEJMUJĄCE CAŁĄ GOSPODARKE – SPRAWIEDLIWA I KONKURENCYJNA TRANSFORMACJA EKOLOGICZNA

Celem pakietu „Gotowi na 55” jest osiągnięcie ambitniejszego celu UE w zakresie redukcji emisji z korzyścią dla wszystkich Europejczyków oraz tworzenie możliwości uczestniczenia w transformacji, udzielanie pomocy najbardziej potrzebującym oraz osiągnięcie wyższych ogólnych poziomów redukcji emisji. Pakiet ten przyczyni się również do ekologicznej odbudowy gospodarki UE po pandemii, upowszechnienia norm środowiskowych poza granicami UE oraz zwiększenia innowacji w zakresie produktów i technologii przyszłości.

2.1 Transformacja sprawiedliwa społecznie – rozwiązanie problemu nierówności i ubóstwa energetycznego w ramach działań w dziedzinie klimatu

Transformacja w kierunku neutralności klimatycznej może stanowić niepowtarzalną szansę na zmniejszenie nierówności systemowej. Przykładowo instrumenty z zakresu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych powodują zwiększenie dochodów, które można ponownie zainwestować w celu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu wśród osób w trudnej sytuacji i eliminacji stojących przed nimi wyzwań w zakresie mobilności, a także w celu pobudzenia innowacji i wzrostu gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy. Nie jest to wyłącznie kwestia sprawiedliwości i solidarności. Mamy do czynienia z szerszym problemem społecznym, jakim jest konieczność uporania się z nierównościami istniejącymi jeszcze przed wprowadzeniem Europejskiego Zielonego Ładu, które to nierówności pogłębią się bez podjęcia zdecydowanych działań w ramach walki ze zmianą klimatu i działań w kierunku osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń.

Z tego względu **solidarność stanowi główną zasadę Europejskiego Zielonego Ładu**, przy czym chodzi tu o solidarność między pokoleniami, państwami członkowskimi, regionami, obszarami wiejskimi i miejskimi oraz poszczególnymi grupami społecznymi, czego przykładem jest mechanizm sprawiedliwej transformacji i szereg innych instrumentów wprowadzonych na szczeblu UE w ostatnich latach. Osiągnięcie neutralności klimatycznej będzie wymagało wspólnego poczucia celu, zbiorowych wysiłków oraz uznania różnych punktów wyjścia i wyzwań. Wielu obywateli, w szczególności młodszych, jest skłonnych zmienić swoje przyzwyczajenia w zakresie konsumpcji i mobilności po uzyskaniu istotnych informacji w celu ograniczenia pozostawianego przez siebie śladu węglowego oraz aby żyć w czystszej i zdrowszym środowisku. Przedmiotowy pakiet stanowi jednak również odpowiedź na obawy tych osób, w przypadku których transformacja ma wpływ na ich zatrudnienie lub dochody.

Podejście to jest widoczne w całym pakiecie „Gotowi na 55”, w tym w ramach podziału działań w kierunku osiągnięcia celów klimatycznych między państwa członkowskie na podstawie ich względnego bogactwa czy też w ramach uwzględnienia różnych zdolności państw członkowskich przy podziale dochodów oraz w ramach podejmowania problemu nierówności w poszczególnych państwach członkowskich. Świadczy to o potrzebie osiągnięcia wyższego poziomu solidarności i sprawiedliwości społecznej, który musi odpowiadać szybszemu tempu realizacji działań i wyższemu poziomowi ambicji.

W tym duchu w ramach **nowego Społecznego Funduszu Klimatycznego** państwa członkowskie otrzymają specjalne środki finansowe przeznaczone na wsparcie obywateli Unii najbardziej dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem energetycznym lub ubóstwem

w zakresie mobilności, aby towarzyszyły wprowadzeniu systemu handlu emisjami do sektora transportu drogowego i budynków. Obecnie sam problem ubóstwa energetycznego dotyczy nawet 34 mln ludzi w Unii Europejskiej. Dzięki temu funduszowi spadną koszty ponoszone przez osoby najbardziej narażone na wzrost cen paliw kopalnych w okresie transformacji. W ramach tego nowego funduszu będzie promowana sprawiedliwość i solidarność między państwami członkowskimi i w poszczególnych państwach członkowskich, a jednocześnie ograniczone zostanie ryzyko ubóstwa energetycznego i ubóstwa w zakresie mobilności. Będzie on opierać się na istniejących mechanizmach solidarnościowych i je uzupełniać³. Społeczny Fundusz Klimatyczny zapewni 72,2 mld euro w cenach bieżących w budżecie UE na lata 2025–2032 z nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Fundusz ten umożliwi państwom członkowskim wspieranie gospodarstw domowych w trudnej sytuacji o niskim i średnim dochodzie, użytkowników transportu i mikroprzedsiębiorstw odczuwających skutki rozszerzenia handlu emisjami na budynki i transport. Będzie on obejmował wspieranie inwestycji mających na celu zwiększenie poziomu efektywności energetycznej i renowacji budynków, niskoemisyjnego ogrzewania i chłodzenia, a także włączenie energii ze źródeł odnawialnych w sposób umożliwiający zrównoważone ograniczenie zarówno emisji CO₂, jak i rachunków za energię w przypadku gospodarstw domowych w trudnej sytuacji i mikroprzedsiębiorstw. Fundusz ten będzie również obejmował finansowanie dostępu do mobilności bez- i niskoemisyjnej. W razie potrzeby i o ile zachodzi taka konieczność, ze środków pochodzących z tego funduszu można pokryć bezpośrednie wsparcie dochodu, podczas gdy zielone inwestycje – poprzez fundusz oraz między innymi Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – są realizowane i przynoszą korzyści.

Jego wielkość zasadniczo będzie stanowić 25 % oczekiwanych dochodów z handlu nowymi emisjami obejmującego sektory budynków i transportu drogowego, począwszy od roku poprzedzającego wejście w życie ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, co ma zapewnić gotowość na tę zmianę. Środki te zostaną połączone z wkładami krajowymi w wysokości przynajmniej do 50 %. Komisja zaproponuje niebawem zmianę decyzji w sprawie zasobów własnych i wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 w celu uwzględnienia tego nowego instrumentu. Ponadto Komisja zamierza ustanowić dalsze wytyczne dla państw członkowskich w formie wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie najlepszego sposobu uwzględnienia społecznych i pracowniczych aspektów transformacji klimatycznej.

Komisja oceni funkcjonowanie Społecznego Funduszu Klimatycznego w 2028 r., również w świetle pożądanego efektów rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego i stosowania handlu emisjami wobec nowych sektorów.

W celu dalszego wzmocnienia wymiaru społecznego Komisja wzywa państwa członkowskie, aby w uzupełnieniu środków ze Społecznego Funduszu Klimatycznego przeznaczyły część dochodów z aukcji w zakresie sektorów budynków i transportu drogowego na złagodzenie skutków odczuwanych przez gospodarstwa domowe w trudnej sytuacji o niskich i średnich dochodach oraz użytkowników transportu.

³ Np. Fundusz Spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejski Fundusz Społeczny Plus.

Państwa członkowskie o większym udziale paliw kopalnych w koszyku energetycznym, wyższym poziomie emisji gazów cieplarnianych, większej energochłonności i mniejszym PKB na mieszkańca będą również korzystać ze **wzmocnionego funduszu modernizacyjnego**. Poziom zasobów dostępnych w ramach tego funduszu będzie zależał od opłaty za emisję gazów cieplarnianych, ale fundusz zostanie wsparty o dodatkowe 192,5 mln uprawnień.

Ponadto **solidarność będzie również stale zapewniana w ramach rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego i unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji**, w ramach którego w szczególności jedna dziesiąta uprawnień sprzedawanych na aukcjach podlega redystrybucji między państwami członkowskimi.

2.2 Konkurencyjna transformacja – nowe możliwości za sprawą zmian przemysłowych i sektorowych

Osiągnięcie celu na 2030 r. będzie wymagało systemowej transformacji całej gospodarki. Zbliżające się zmiany krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu oraz rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną pozwolą na zapewnienie zintegrowanego planowania, wdrożenia i monitorowania transformacji ekologicznej do 2030 r. Dzięki tym zmianom UE i jej państwa członkowskie będą mogły poczynić postępy w zrównoważony sposób. Wnioski zawarte w pakiecie „Gotowi na 55” są tego odzwierciedleniem, gdyż przewidziano w nich działania obejmujące przemysł, transport, budynki i energię. Uzupełniająca się i ukierunkowana polityka na szczeblu unijnym i krajowym przyczyni się do przyspieszenia zmiany zachowania, innowacji technologicznych i wdrożenia technologii oraz do rozwoju nowej infrastruktury. Podstawowym założeniem pakietu jest bazowanie na ważnych osiągnięciach w ramach **unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji** i rozwinięcie tego systemu poprzez jego umocnienie i stosowanie w odniesieniu do nowych sektorów, w których jak dotąd brak jest redukcji emisji. Z doświadczeń zyskanych na przestrzeni ostatnich 16 lat wynika, że handel emisjami stanowi bardzo skuteczny mechanizm pozwalający na opłacalną redukcję emisji, podczas gdy dochody z handlu emisjami można wykorzystać na wsparcie transformacji w kierunku bardziej ekologicznej produkcji oraz na pobudzenie innowacji.

Oprócz sygnału cenowego dotyczącego emisji dwutlenku węgla stymulowanie zmian wymaga określenia wyraźnych **celów**, czego przykładem jest zmienione **rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego**, w ramach którego wzmocni się pozycję państw członkowskich pod względem działań krajowych w zakresie eliminowania emisji w sektorach budynków, transportu, rolnictwa, odpadów i przemysłu drobnego. Wniosek powinien doprowadzić do zmniejszenia emisji z tych sektorów w całej UE o 40 % do 2030 r. w porównaniu z sytuacją w 2005 r. Zasady przypisywania względnego wysiłku każdemu państwu członkowskiemu pozostają takie same jak wcześniej. Różne zdolności do podjęcia działania nadal będą uznawane w ramach określania celów krajowych w oparciu o PKB na mieszkańca, a korekty będą dokonywane w celu uwzględnienia sytuacji poszczególnych krajów i oszczędności kosztowej.

Stosowanie handlu emisjami wobec nowych sektorów uzupełnia pozostałe strategie określone w tym pakiecie w celu stymulowania zmian w zakresie inwestycji publicznych i prywatnych, zachowań konsumentów i praktyk biznesowych. Z przeprowadzonych przez Komisję ocen skutków wynika, że decyzja o niestosowaniu handlu emisjami w tych obszarach wymagałaby przyjęcia znacznie ostrzejszych środków regulacyjnych we wszystkich sektorach w porównaniu ze środkami zaproponowanymi w tym pakiecie,

w szczególności w zakresie norm dotyczących paliw, energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz opodatkowania.

2.2.1 Transformacja przemysłowa i ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych

Transformacja ekologiczna stwarza wiele możliwości dla przemysłu UE, gdyż UE daje przykład innym regionom na świecie, jeżeli chodzi o rozwój rynków nowych czystych technologii i produktów oraz tworzenie w kontekście lokalnym zrównoważonych miejsc pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach w całej UE. Unijny przemysł jest gotowy do dokonywania inwestycji, ale potrzebuje przewidywalności i spójnych ram regulacyjnych, dostępu do infrastruktury i wsparcia na potrzeby innowacji.

W pakiecie tym na przemysł nakłada się nowe wymogi dotyczące obniżenia emisyjności procesów produkcji, ale również przewiduje mechanizmy wsparcia w zakresie wdrażania nowych technologii. W ramach funduszu innowacyjnego – obejmującego wsparcie inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorstwa i MŚP w czystą energię – zwiększone zostanie finansowanie innowacyjnych projektów i infrastruktury w celu obniżenia emisyjności przemysłu. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na projekty w sektorach objętych mechanizmem dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM).

W związku z koniecznością bardziej zdecydowanej redukcji emisji Komisja proponuje obecnie, aby do 2030 r. sektory objęte zmienionym EU ETS⁴ musiały osiągnąć redukcję emisji gazów cieplarnianych o 61 % w porównaniu z poziomami z 2005 r. Aby osiągnąć ten cel, należy obniżyć roczny pułap emisji zgodnie ze ścieżką ku osiągnięciu ambitniejszego celu na 2030 r.

Aby zwiększyć znaczenie ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych w sektorze transportu, Komisja proponuje stopniowe rozszerzenie obecnego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji i objęcie nim **sektora morskiego** w latach 2023–2025. Podobnie przewoźnicy **lotniczy** będą musieli zintensyfikować działania w celu redukcji emisji, dlatego też Komisja proponuje wycofanie bezpłatnych uprawnień otrzymywanych obecnie przez ten sektor. Aby podjąć kwestię emisji w lotnictwie również na szczeblu globalnym, wdrożony zostanie mechanizm kompensacji i redukcji CO₂ dla lotnictwa międzynarodowego (CORSIA) w drodze dyrektywy w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji. UE będzie nadal realizować politykę wewnętrzną oraz współpracę z partnerami na szczeblu międzynarodowym w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej i Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO).

Paliwa kopalne wykorzystywane w **transporcie drogowym i sektorze budynków** stanowią źródła znacznych emisji i zanieczyszczeń. Ponieważ dotychczas obniżenie ich emisyjności było bardzo trudne, w tym zakresie istnieje również znaczny potencjał innowacji i tworzenia miejsc pracy. Przykładowo handel emisjami w przypadku transportu drogowego będzie skutkował zwiększeniem zachęt do dostaw bardziej ekologicznych paliw stosowanych w istniejących pojazdach. System ten będzie skutkować zmianą paliw dostępnych na rynku na potrzeby istniejącej floty, jako że dostawcy znajdują się pod presją obniżenia emisyjności paliw. Sama opłata za emisję gazów cieplarnianych nie zagwarantuje jednak szybkiej transformacji w kierunku

⁴ Sektor energetyczny, energochłonne gałęzie przemysłu, w tym rafinerie ropy naftowej, huty stali, oraz produkcja żelaza, aluminium, metali, cementu, wapna, szkła, ceramiki, masy włóknistej, papieru, tektury, kwasów i chemikaliów organicznych luzem, a także sektor lotniczy i sektor morski.

mobilności bezemisyjnej, której osiągnięcie wymaga przyjęcia uzupełniających strategii, w tym zapewnienia infrastruktury ładowania.

Podobnie stosowanie handlu emisjami wobec paliw wykorzystywanych w sektorze budynków przyczyni się do wprowadzania na rynek bardziej ekologicznych paliw do ogrzewania, skrócenia okresów zwrotu z inwestycji w renowacje oraz przyspieszenia przestawienia się na inne paliwo w ramach systemów ciepłowniczych i chłodniczych stosowanych w przypadku istniejących budynków. Uzupełnieniem tych działań będą środki z zakresu polityki służące zwiększeniu efektywności energetycznej budynków, urządzeń i systemów energetycznych tak, aby ograniczyć również ogólne zapotrzebowanie na energię w domach oraz w ramach systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

Z tego względu Komisja proponuje **rozpoczęcie stosowania handlu emisjami od 2026 r. w przypadku transportu drogowego i budynków**. Będzie to realizowane w ramach odrębnego systemu skoncentrowanego na dostawcach paliw na rynkach wyższego szczebla, w ramach którego to systemu odpowiedzialność za jego przestrzeganie będzie spoczywać na producentach paliw bez wymagania bezpośredniego udziału poszczególnych gospodarstw domowych lub użytkowników transportu drogowego. Emisje pochodzące z sektora transportu drogowego i sektora budynków będą podlegać pułapowi, który z czasem będzie obniżany, aby osiągnąć redukcję całkowitych emisji.

Jeżeli partnerzy międzynarodowi nie będą kierować się ambicją porównywalną do ambicji UE, powstanie ryzyko ucieczki emisji gazów cieplarnianych, czyli zjawiska wyprowadzania produkcji z UE do innych krajów o mniej ambitnym celu w zakresie redukcji emisji. W przypadku urzeczywistnienia się tego ryzyka nie dojdzie do redukcji emisji w skali ogólnoswiatowej. Z tego względu, jak wskazano bardziej szczegółowo w sekcji 4 niniejszego komunikatu, Komisja proponuje wprowadzenie **mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂**, w ramach którego ustala się opłatę za przywóz ograniczonej liczby towarów powodujących znaczne zanieczyszczenie na podstawie wielkości emisji związanych z ich produkcją.

Taka transformacja przemysłowa do 2030 r. i w latach kolejnych w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej musi stanowić wspólny wysiłek sprzyjający włączeniu społecznemu, współtworzony przez ekosystemy przemysłowe. W ramach zaktualizowanej strategii przemysłowej ogłoszono współtworzenie **ścieżek transformacji** z partnerami społecznymi i innymi zainteresowanymi stronami, aby ustalić najlepsze sposoby na przyspieszenie dwojakiej transformacji i czerpanie z niej korzyści, uwzględniając jej skalę, tempo i warunki w przypadku poszczególnych ekosystemów. W ramach tych ścieżek określona zostanie skala potrzeb, w tym potrzeb w zakresie zmiany kwalifikacji, inwestycji lub technologii, oraz opracowane zostaną działania służące sprostaniu tym potrzebom w oparciu o dane takie jak plany działania w zakresie strategii przemysłowej. Priorytetowo zostaną potraktowane ekosystemy, które zobowiązały się do przeprowadzenia transformacji, które stoją przed największą liczbą wyzwań i które zostały mocno dotknięte kryzysem, takie jak sektor mobilności, budownictwo i energochłonne gałęzie przemysłu.

Komisja uznaje, że transformacja ekologiczna może się udać wyłącznie wówczas, gdy UE będzie posiadać wykwalifikowaną siłą roboczą, dzięki której może zachować swoją konkurencyjność. Kształcenie i szkolenie odgrywają kluczową rolę w podnoszeniu świadomości i zwiększaniu umiejętności w zielonej gospodarce w ramach takich instrumentów jak komponent ekologiczny w programie Erasmus+ i koalicja na rzecz

edukacji dla klimatu. W ramach Europejskiego programu na rzecz umiejętności służącego zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności Komisja wprowadza przewodnie działania, dzięki którym ludzie mają zyskać odpowiednie umiejętności potrzebne do przeprowadzenia dwojakiej transformacji. W ramach tego programu Komisja ułatwia również podejmowanie zobowiązań w zakresie przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji we wszystkich ekosystemach przemysłowych. Różne ekosystemy, w tym ekosystem motoryzacyjny, zobowiązały się już do przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników w całym łańcuchu wartości w ramach paktu na rzecz umiejętności.

2.2.2 Bardziej ekologiczna mobilność i bardziej ekologiczne paliwa transportowe

Oprócz ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych potrzebne są inne środki, aby wprowadzić transport na drogę prowadzącą do bezemisyjności i zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza, ponieważ transport odpowiada za prawie jedną czwartą emisji gazów cieplarnianych w UE i jest główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza w miastach. Emisje pozostają wyższe niż w 1990 r., a osiągnięcie neutralności klimatycznej wymagać będzie obniżenia całkowitych emisji w sektorze transportu o 90 % do 2050 r.⁵

Pakiet „Gotowi na 55” zawiera zatem cztery wnioski promujące czystsze ekologicznie pojazdy i czyste paliwa w sposób technologicznie neutralny. **Zmiana norm emisji CO₂** dla nowych samochodów osobowych i samochodów dostawczych ma na celu dalsze ograniczenie emisji gazów cieplarnianych przez te pojazdy, zapewniając jasną i realistyczną ścieżkę prowadzącą do mobilności bezemisyjnej. Już teraz gwałtownie wzrasta popyt na pojazdy bezemisyjne wśród konsumentów⁶.

Rozporządzenie w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych zapewni niezbędny rozwój interoperacyjnej i przyjaznej dla użytkownika infrastruktury służącej do ładowania i tankowania czystszych ekologicznie pojazdów w całej UE, dotrzymując kroku rozwojowi rynku i gwarantując objęcie nią również obszarów wiejskich i regionów oddalonych. Proponowane obowiązkowe cele w zakresie infrastruktury paliw alternatywnych mają kluczowe znaczenie dla wsparcia rozpowszechniania czystszych ekologicznie pojazdów i stałego rozwoju tego rynku, który stwarza wyjątkowe możliwości dla przemysłu motoryzacyjnego UE.

Wszystkie te środki wzajemnie się wzmacniają i uzupełniają. Biorąc pod uwagę, że przeciętny samochód jest używany przez 10–15 lat, istnieje pilna potrzeba ustalenia opłat za emisję gazów cieplarnianych w transporcie drogowym, aby istniejąca flota pojazdów stała bardziej ekologiczna. Ponadto bardziej ambitne normy emisji CO₂ pomogą w szybkim wprowadzeniu na drogi większej liczby pojazdów bezemisyjnych, a zobowiązania w zakresie infrastruktury pozwolą na stworzenie niezbędnych stacji ładowania i tankowania, aby obsłużyć miliony nowych pojazdów, które mają pojawić się do 2030 r., podczas gdy będziemy kontynuować budowę zrównoważonego i konkurencyjnego w skali światowej łańcucha wartości baterii.

⁵ W porównaniu z poziomami z 1990 r.

⁶ W ostatnim kwartale 2020 r. w UE zarejestrowano prawie pół miliona nowych pojazdów z napędem elektrycznym. Był to najwyższy wynik w historii, który przełożył się na bezprecedensowy udział w rynku na poziomie 17 %. Dzięki temu roczna liczba nowych pojazdów z napędem elektrycznym wzrosła do miliona, co oznacza, że istniejąca flota pojazdów elektrycznych podwoiła się w ciągu zaledwie 12 miesięcy (sprawozdanie kwartalne dotyczące europejskich rynków energii elektrycznej, IV kwartał 2020 r.).

Transformacja przemysłu motoryzacyjnego i jego łańcucha dostaw już trwa. Wymaga to wykorzystania zasobów finansowych, takich jak fundusz innowacyjny, oraz zgodnych z zasadami pomocy państwa możliwości inwestycji w celu stworzenia nowych możliwości biznesowych w różnych segmentach ekosystemu przemysłowego. Ponadto do wspierania działań w zakresie przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji można wykorzystać Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), InvestEU i inne unijne programy finansowania.

Komisja proponuje również promowanie stosowania **zrównoważonych paliw w sektorach lotniczym i morskim**, uzupełniając system handlu emisjami dla sektorów lotniczego i morskiego, który sprawia, że paliwa zanieczyszczające są droższe dla dostawców. W ramach inicjatywy **ReFuelEU Aviation**, promującej zrównoważone paliwa lotnicze, dostawcy paliwa zostaną zobowiązani do mieszania coraz większej ilości zrównoważonych paliw lotniczych z istniejącymi paliwami do silników odrzutowych tankowanymi w portach lotniczych w UE, a także zostaną zapewnione zachęty do stosowania syntetycznych paliw niskoemisyjnych, znanych jako e-paliwa. Uzupełnieniem tych prac będzie powstający sojusz na rzecz lotnictwa bezemisyjnego, który ma zapewnić gotowość rynku na przełomowe konfiguracje statków powietrznych (np. wodorowe, elektryczne). Komisja wzywa również Radę i Parlament Europejski do szybkiego uzgodnienia zaktualizowanych ram regulacyjnych dotyczących jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, które według szacunków przyczynią się do zmniejszenia emisji lotniczych nawet o 10 %.

Wniosek **FuelEU Maritime** dotyczący promowania zrównoważonych paliw morskich przyczyni się do stworzenia nowych wymogów dla statków, niezależnie od ich bandery, wpływających do portów UE lub z nich wypływających, nakładając maksymalny limit zawartości gazów cieplarnianych w zużywanej przez nie energii i stopniowo zaostrzając te limity. Powstający sojusz na rzecz łańcucha wartości paliw odnawialnych i o niskiej zawartości węgla zwiększy podaż i wykorzystanie najbardziej obiecujących paliw we wszystkich rodzajach transportu.

Pewność co do wyników w zakresie emisji w tych sektorach można uzyskać wyłącznie, upewniając się, że nowe paliwa spełniają kryteria zrównoważonego rozwoju dla odnawialnych źródeł energii. Należy zachować ten związek i zapewnić promowanie jedynie najczystszych zaawansowanych biopaliw i nowych e-paliw osiągających najlepsze wyniki w zakresie emisji. W lotnictwie wdrożony zostanie opracowany przez ICAO mechanizm kompensacji i redukcji CO₂ dla lotnictwa międzynarodowego (CORSIA). Uzupełnieniem tych środków jest zmieniona dyrektywa w sprawie opodatkowania energii, która zwiększy atrakcyjność czystszych paliw we wszystkich rodzajach transportu i zlikwiduje luki dotyczące paliw zanieczyszczających.

2.2.3 Energia

Zużycie energii odpowiada za 75 % emisji w UE, dlatego transformacja naszego systemu energetycznego ma kluczowe znaczenie dla naszych ambitnych celów klimatycznych. Oszczędzanie większej ilości energii i wykorzystywanie w energii, z której korzystamy, w większym stopniu odnawialnych źródeł energii jest kluczowym czynnikiem sprzyjającym tworzeniu miejsc pracy, wzrostowi gospodarczemu i redukcji emisji.

Aby osiągnąć cel na 2030 r., w zaktualizowanej **dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii** zaproponowano zwiększenie ogólnego wiążącego celu z obecnych 32 %

do nowego poziomu 40 % udziału odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym UE. Uzupełnieniem będą orientacyjne wkłady krajowe, wskazujące, jaki wkład w osiągnięcie wspólnego celu powinno wnieść każde państwo członkowskie. Wniosek stanowi dla państw członkowskich wsparcie w jak najlepszym wykorzystaniu ich racjonalnego pod względem kosztów potencjału w zakresie energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich sektorach poprzez połączenie celów i środków sektorowych. Celem wniosku jest zwiększenie czystości i wydajności systemu energetycznego poprzez wspieranie elektryfikacji opartej na odnawialnych źródłach energii, a w sektorach takich jak przemysł i transport, w których jest to trudniejsze, wniosek przyczyni się do promowania wykorzystania paliw odnawialnych, takich jak czysty wodór.

Zmniejszone zużycie energii pozwala nam obniżyć zarówno emisje, jak i koszty energii dla konsumentów i przemysłu. W ramach przeglądu dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej proponuje się zwiększenie poziomu ambicji celów w zakresie efektywności energetycznej na poziomie UE oraz uczynienie ich wiążącymi. Powinno to doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii o 9 % do 2030 r. w porównaniu z prognozami bazowymi⁷. W tym kontekście kierunek działań państw członkowskich będą wytyczały również orientacyjne krajowe poziomy referencyjne dotyczące efektywności energetycznej obliczone według nowego wzoru. Planowany jeszcze w tym roku przegląd dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków określi konkretne środki mające na celu przyspieszenie tempa renowacji budynków, co przyczyni się do osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze budynków.

System podatkowy dotyczący produktów energetycznych musi zarówno chronić rynek wewnętrzny, jak i wspierać transformację ekologiczną poprzez tworzenie właściwych zachęt. W związku z tym w ramach przeglądu **dyrektywy w sprawie opodatkowania energii** zaproponowano dostosowanie minimalnych stawek podatkowych dla paliw opałowych i transportowych do celów UE w zakresie klimatu i środowiska przy jednoczesnym łagodzeniu skutków społecznych. Nowe przepisy spowodują usunięcie przestarzałych wyłączeń, na przykład w lotnictwie i transporcie morskim, oraz innych zachęt do stosowania paliw kopalnych, promując jednocześnie upowszechnianie czystych paliw.

2.3 Transformacja ekologiczna: ochrona przyrody i zwiększenie naturalnego pochłaniania w UE

Podwójnego kryzysu klimatycznego i kryzysu różnorodności biologicznej nie można traktować oddzielnie. Albo rozwiążemy kryzys klimatyczny i przyrodniczy razem, albo nie rozwiążemy żadnego z nich. Oznacza to również, że nie powinniśmy zabierać więcej zasobów, niż planeta może nam udostępnić. Jeśli pomożemy odzyskać równowagę delikatnym ekosystemom lądowym i oceanicznym, mogą one zapewnić życie na planecie i spełnić swoją rolę w walce ze zmianą klimatu. Odbudowa zasobów przyrodniczych

⁷ We wniosku ustawodawczym dotyczącym zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej zaktualizowano scenariusz odniesienia służący do określania poziomu ambicji celów Unii. Cele te będą odciążone na podstawie scenariusza odniesienia z 2020 r., podczas gdy obecne cele w zakresie efektywności energetycznej obliczono na podstawie scenariusza odniesienia z 2007 r.

i umożliwienie ponownego rozwoju różnorodności biologicznej ma zasadnicze znaczenie dla pochłaniania i magazynowania większej ilości dwutlenku węgla.

Musimy zatem zwiększyć zdolność lasów, gleb, terenów podmokłych i torfowisk, oceanów i zbiorników wodnych w UE do pełnienia funkcji pochłaniaczy i magazynów dwutlenku węgla. W zmodernizowanym sektorze rolnym potrzebujemy również praktyk rolniczych, które stawiają na pierwszym miejscu ziemię i przyrodę oraz regenerują jakość naszych gleb, aby zapewnić nam bezpieczeństwo żywnościowe.

W ramach zaktualizowanego **rozporządzenia LULUCF** Komisja proponuje ustanowienie wyższych ambitnych celów w zakresie zwiększenia naturalnego usuwania dwutlenku węgla w UE, co ma zasadnicze znaczenie dla zrównoważenia emisji i osiągnięcia neutralności klimatycznej. Celem nowego wniosku jest odwrócenie obecnej tendencji polegającej na zmniejszeniu usuwania CO₂ oraz zwiększenie jakości i ilości lasów i innych naturalnych pochłaniaczy w UE. Zaproponowano w nim ustanowienie unijnego celu w zakresie usuwania netto w sektorze LULUCF w wysokości 310 mln ton ekwiwalentu dwutlenku węgla do 2030 r. Zaproponowano konkretne cele krajowe, które mają przyczynić się do osiągnięcia tego wspólnego celu. Po 2030 r. Komisja oceni postępy i przedstawi wnioski mające skierować ten sektor na drogę prowadzącą do osiągnięcia neutralności klimatycznej – uwzględniając emisje i usuwanie w sektorze LULUCF oraz niezwiązane z CO₂ emisje pochodzenia rolniczego.

Państwa członkowskie zachowają pewną elastyczność w dzieleniu wysiłku między rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego a sektory LULUCF, co ponownie podkreśla komplementarność poszczególnych wniosków zawartych w pakiecie „Gotowi na 55”.

Komisja wprowadza również liczne środki, których celem jest zachęcanie do stosowania dobrych praktyk w produkcji biomasy oraz zapewnienie, aby podaż biomasy drzewnej i popyt na nią pozostały w granicach zrównoważonego rozwoju⁸ i były zgodne z naszymi celami dotyczącymi przywrócenia różnorodności biologicznej, poprawy stanu zasobów przyrodniczych i uwzględniania możliwości planety.

Wniosek dotyczący produkcji energii ze źródeł odnawialnych obejmuje **wzmocnione kryteria zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do bioenergii** poprzez rozszerzenie zakresu ich stosowania oraz zwiększenie obszarów, na których nie można pozyskiwać bioenergii. Bioenergia stanowi obecnie około 60 % produkcji energii ze źródeł odnawialnych i chociaż przewiduje się, że udział ten zmniejszy się w latach 2030–2050, ogólne zapotrzebowanie na energię ze źródeł odnawialnych wzrośnie. We wniosku potwierdzono zasadę kaskadowości, w której uprzywilejowane jest wykorzystywanie drewna o najwyższej wartości dodanej, i zapewniono, by krajowe systemy wsparcia wykorzystania biomasy pochodzącej ze zrównoważonych źródeł były z nią zgodne i unikały niekorzystnego wpływu na różnorodność biologiczną.

Nowa strategia leśna UE, przedstawiona wraz z pakietem „Gotowi na 55”, oraz planowane na późniejsze miesiące 2021 r. nowa strategia ochrony gleb, unijne przepisy dotyczące odbudowy zasobów przyrodniczych i inicjatywa na rzecz upraw sprzyjających pochłanianiu dwutlenku węgla przez glebę jeszcze bardziej wzmocnią naturalne pochłaniacze w UE, zapewnią kluczowe miejsce różnorodności biologicznej w ogólnym

⁸ [Baza publikacji JRC – Zarys roli biogospodarki opartej na leśnictwie w łagodzeniu zmiany klimatu poprzez składowanie dwutlenku węgla i zastępowanie materiałów \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/42622)

podejściu i będą wspierać kluczowe funkcje społeczne i gospodarcze leśnictwa i sektorów związanych z leśnictwem.

3. MOŻLIWOŚCI I ZACHĘTY: INNOWACJE I INWESTYCJE NA RZECZ KONKURENCYJNEJ TRANSFORMACJI

Przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu wspiera innowacje. Europejski Zielony Ład jest strategią wzrostu gospodarczego, a zgodnie z tym, co przedstawiono w zaktualizowanej strategii przemysłowej UE, wnioski zawarte w pakiecie „Gotowi na 55” oferują znaczne możliwości rozwoju, wdrażania i eksportu technologii niskoemisyjnych oraz zielonych miejsc pracy⁹.

Ustanawiając jasne ramy polityki ze szczegółowymi celami i strategiami, Komisja zwiększa pewność inwestorów i zmniejsza ryzyko zablokowania inwestycji w wysokoemisyjne gałęzie przemysłu, które wkrótce staną się przestarzałe i doprowadzą do powstania aktywów osieroconych. UE zyskuje przewagę pioniera, podejmując coraz więcej globalnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu. Inwestycje w gospodarkę niskoemisyjną mogą pobudzić wzrost gospodarczy i zatrudnienie, przyspieszyć przejście na czystą energię, podmieść długoterminową konkurencyjność i odegrać rolę w ekologicznej odbudowie gospodarki.

Długoterminowy budżet UE i jej pakiet na rzecz odbudowy **NextGenerationEU** są specjalnie dostosowane do wspierania transformacji ekologicznej. 30 % programów w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 jest ukierunkowanych na wspieranie działań w dziedzinie klimatu, na przykład poprzez politykę spójności, rolnictwo oraz Program działań na rzecz środowiska i klimatu. Cel polegający na wykorzystaniu 35 % funduszy na badania naukowe i innowacje w ramach „Horyzont Europa” na zielone inwestycje, a także poszczególne partnerstwa i misje¹⁰ w ramach programu zapewniają niezbędne zasoby do tworzenia zrównoważonych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie transformacji ekologicznej. „Horyzont Europa” zapewnia znaczne wsparcie dla MŚP, w szczególności przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw typu spin-off, na opracowanie i zwiększenie skali przełomowych innowacji.

Ponadto krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich finansowane w ramach **Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności** muszą przyczyniać się do ekologicznej transformacji za pomocą środków, na które przeznaczono co najmniej 37 % środków przydzielonych na realizację tych planów. Finansowanie publiczne nie będzie jednak wystarczające. Strategia finansowania przejścia na zrównoważoną gospodarkę pomoże odblokować prywatne inwestycje niezbędne do sfinansowania tego przejścia¹¹.

Komisja będzie nadal zachęcać do inwestowania w transformację ekologiczną. Dokonując przeglądu wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią, Komisja zwróci szczególną uwagę na to, by odzwierciedlały one zakres i ambicje Europejskiego Zielonego Ładu. Chociaż w niedawnej ocenie aktualnego komunikatu w sprawie projektów IPCEI wykazano, że przepisy funkcjonują

⁹ Zob. ocena skutków dotycząca komunikatu „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r.”, SWD(2020) 177 final.

¹⁰ W zakresie transformacji ekologicznej szczególnie istotne są misje dotyczące neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast; zdrowych oceanów, mórz, wód przybrzeżnych i śródlądowych; zdrowej gleby i żywności oraz dostosowania do zmiany klimatu, w tym przemian społecznych.

¹¹ [COM \(2021\) 390 final](#)

prawidłowo, konieczne będą pewne ukierunkowane dostosowania, m.in. w celu dalszego zwiększenia otwartości tych projektów i ułatwienia udziału MŚP oraz zapewnienia wytycznych dotyczących kryteriów łączenia środków z budżetów krajowych i programów UE.

W tym celu we wnioskach zawartych w pakiecie „Gotowi na 55” znalazły się własne specjalne instrumenty finansowe wspierające sprawiedliwe przejście, oparte na dochodach generowanych przez **rozszerzenie i wzmocnienie handlu uprawnieniami do emisji**. Podkreśla to ponownie wzajemne powiązania między poszczególnymi częściami tego pakietu wniosków. Wzmocnienie istniejących mechanizmów i funduszy solidarnościowych służy uwzględnieniu skutków dystrybucyjnych i pobudzeniu dalszych inwestycji w innowacyjne rozwiązania niskoemisyjne. Aby zapewnić wsparcie dla projektów w formie kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla mających doprowadzić do redukcji emisji w przemyśle, rozszerzono wielkość i zakres funduszu innowacyjnego.

4. ZRÓWNOWAŻONA UE W ZRÓWNOWAŻONYM ŚWIECIE

Mimo że UE odpowiada jedynie za 8 % światowych emisji CO₂, uznaje swoją odpowiedzialność za większą część skumulowanych emisji. UE zobowiązuje się do zdecydowanego dążenia w kierunku ekologicznej, konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym sprzyjającej włączeniu społecznemu. Europejski Zielony Ład, jako nasza strategia wzrostu i konkurencyjności, przyczynia się do zmiany globalnej narracji, wpływając na rynki polityczne i biznesowe oraz stanowiąc przykład do naśladowania.

Globalne zaangażowanie i współpraca międzynarodowa mają kluczowe znaczenie dla zażegnania kryzysu klimatycznego, a UE aktywnie współpracuje z krajami partnerskimi na płaszczyźnie dwustronnej i wielostronnej.

Pakiet „Gotowi na 55” stanowi cel pośredni na drodze do Glasgow, gdzie jeszcze w tym roku odbędzie się kolejna konferencja ONZ w sprawie zmiany klimatu, znana również jako COP26. Pakiet ten będzie stanowił podstawę realizacji przez UE jej zobowiązań wobec planety i świata, zgodnie z porozumieniem paryskim.

UE jest zdeterminowana, aby zapewnić, by korzyści płynące z obniżenia emisyjności w UE nie spowodowały po prostu wypchnięcia emisji dwutlenku węgla poza nasze granice. Takiej ucieczce emisji zapobiega się obecnie poprzez wydawanie bezpłatnych uprawnień w ramach systemu handlu emisjami (ETS). System ten jest skuteczny w zwalczaniu ryzyka ucieczki emisji, ale jednocześnie zmniejsza zachęty do inwestowania w bardziej ekologiczną produkcję w kraju i za granicą.

W tym duchu Komisja proponuje dziś **mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂** (CBAM). Mechanizm ten, zaprojektowany jako instrument działań na rzecz klimatu, wprowadza dynamikę rynkową, która chroni integralność unijnej i światowej polityki klimatycznej poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych w UE i na świecie, a także skłania odpowiednie sektory do modernizacji, większego zrównoważenia i obniżenia wielkości emisji związanych z produkcją.

CBAM będzie stopniowo wprowadzany w odniesieniu do kilku wybranych produktów. W pierwszych latach obowiązywać będzie uproszczony system, którego celem będzie ułatwienie płynnego wprowadzenia mechanizmu. Wniosek w sprawie CBAM zapewni pobieranie takiej samej opłaty za emisję gazów cieplarnianych w odniesieniu do produktów krajowych i produktów przywożonych, a zatem będzie on niedyskryminujący

i zgodny z zasadami WTO oraz innymi międzynarodowymi zobowiązaniami UE. W sektorach, których to dotyczy, CBAM będzie stopniowo wprowadzany przy jednoczesnym stopniowym wycofywaniu bezpłatnych uprawnień, dzięki czemu nowy system będzie stanowił silniejszą zachętę dla unijnego i zagranicznego przemysłu do wprowadzania innowacji i ograniczania emisji. Ponadto sektory i przedsiębiorstwa spoza UE, których **cykle** produkcyjne już charakteryzują się mniejszą wielkością emisji związaną z produkcją lub w których stosuje się podobny system ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, skorzystają na tym w ramach CBAM. Jest to zatem zaproszenie dla naszych międzynarodowych partnerów do wspólnego podnoszenia ambitnych celów klimatycznych.

Globalne odejście od paliw kopalnych jest już na bardzo zaawansowanym poziomie. Skutki wykraczają poza klimat i środowisko – mają one również wymiar geopolityczny. UE musi odpowiednio dostosować swoją politykę, aby zapewnić stabilną transformację, również poza swoimi granicami. W tym duchu Komisja Europejska przedstawi wkrótce nowe przepisy mające na celu zminimalizowanie udziału UE w wylesianiu i degradacji lasów na całym świecie oraz uwzględnienie zrównoważonego ładu korporacyjnego w strategiach przedsiębiorstw.

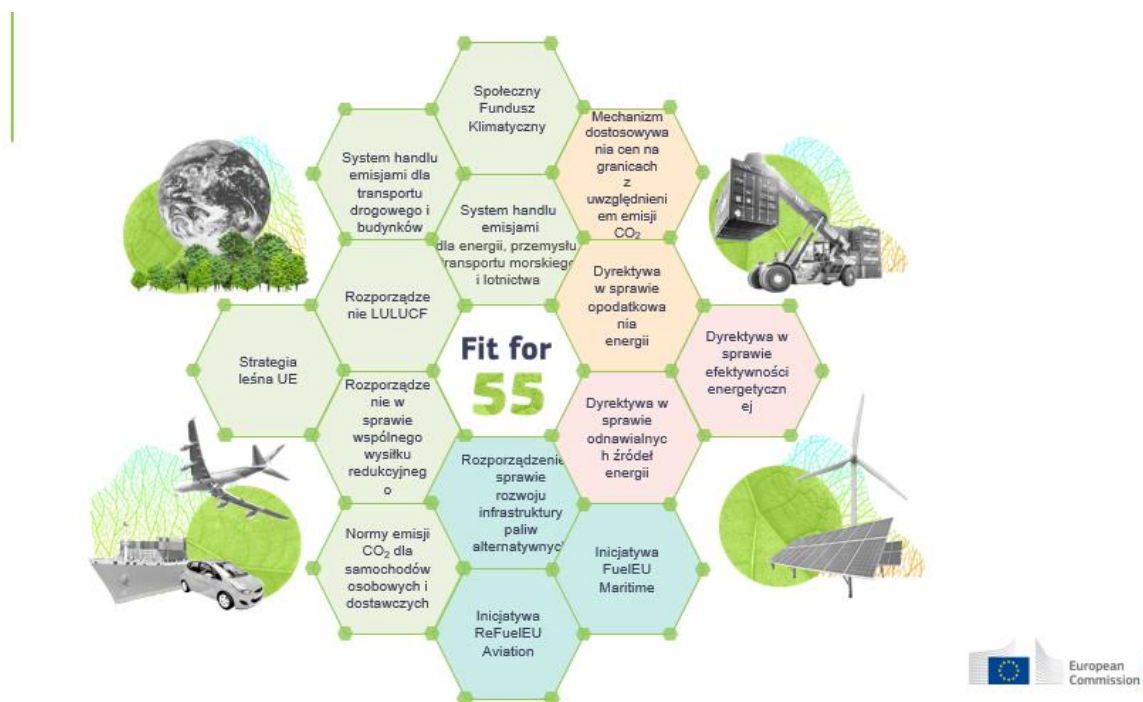
Oczekujemy, że partnerzy również wypełnią swoje zobowiązania paryskie i jesteśmy gotowi do współpracy poprzez wzmocnienie **unijnej dyplomacji w dziedzinie zmian klimatu**. Aby zacieśnić współpracę z naszymi międzynarodowymi partnerami i ułatwić globalne przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu, wykorzystany zostanie pełen zakres instrumentów polityki zewnętrznej UE w celu dostosowania się do tych wyższych celów. Jeżeli chodzi o dyplomację w dziedzinie zmian klimatu w ramach partnerstw dwustronnych i organizacji wielostronnych, UE zapewni konsultacje z partnerami, przedstawi im wyjaśnienia, udzieli pomocy i w miarę możliwości uwzględni stanowiska partnerów, przy jednoczesnym zachowaniu głównych celów określonych w porozumieniu paryskim. Obejmuje to również wsparcie w zakresie finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, aby pomóc państwom podatnym na zagrożenia w przystosowaniu się do zmiany klimatu oraz w inwestowaniu w redukcję emisji gazów cieplarnianych. UE i jej państwa członkowskie konsekwentnie wnoszą największy na świecie wkład w publiczne finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu na rzecz krajów o niskim i średnim dochodzie, i będą kontynuowały te działania, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb krajów najsłabiej rozwiniętych.

5. WNIOSKI

Unia Europejska opiera się na założeniu rozwijania wspólnej polityki w celu realizacji naszych wspólnych interesów. Aby osiągnąć te cele i czerpać z nich korzyści, niezbędna jest solidarność między państwami członkowskimi oraz między obywatelami, przy czym każdy powinien działać zgodnie ze swoimi możliwościami i kompetencjami oraz szanować różne krajowe cechy szczególne i punkty wyjścia w dążeniu do osiągnięcia celu końcowego. Pakiet „Gotowi na 55” został opracowany w tym właśnie duchu: działania są dzielone między państwa członkowskie w sposób najbardziej efektywny pod względem kosztów, przy uwzględnieniu naszych różnic, a wsparcie otrzymują ci, którzy najbardziej go potrzebują, aby transformacja objęła wszystkich w korzystny sposób.

Pakiet wniosków został starannie opracowany w celu stworzenia właściwej równowagi między środkami politycznymi a generowanymi dochodami, aby opracować i przeprowadzić sprawiedliwą i transformacyjną zmianę w całej gospodarce UE. Zmiana wagi każdego narzędzia nieuchronnie wywołuje efekt domina w odniesieniu do kilku

innych, a usunięcie któregokolwiek z proponowanych środków wymaga dostosowania wniosków w innych obszarach. Aby uczynić Unię Europejską „gotową na 55” i ograniczyć z czasem nasze emisje o co najmniej 55 %, potrzebujemy wszystkich tych narzędzi i tej równowagi.

W pakiecie „Gotowi na 55” uznano, że obywatelom Unii należy zaoferować lepsze informacje, przystępne opcje i odpowiednie zachęty do wprowadzania indywidualnych zmian, które wspólnie pomogą nam żyć w równowadze z naszym środowiskiem i naszą planetą. Obywatele wszystkich regionów i grup wiekowych będą ściśle zaangażowani we wdrażanie, na przykład za pośrednictwem Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu i paneli obywatelskich Konferencji w sprawie przyszłości Europy. W pakiecie uznano również skuteczność ustalenia opłat za emisję gazów cieplarnianych oraz zmobilizowania siły ekonomicznej przedsiębiorstw i rynków do wprowadzenia zmian strukturalnych w naszej gospodarce, które zapewnią potrzebne nam czystsze, zdrowsze produkty i usługi. Ponadto pakiet umożliwi UE kształtowanie długoterminowych inwestycji, przewodzenie rynkom i egzekwowanie nowych norm ekologicznych. To właśnie to połączenie sprawi, że UE będzie w stanie osiągnąć cel przyszłości neutralnej dla klimatu.

Wyzwania związane ze zmianą klimatu wymagają globalnej reakcji, a UE będzie nadal aktywnie współpracować ze swoimi krajami partnerskimi, aby wspierać transformację klimatyczną i energetyczną na całym świecie.

Komisja przedstawiła teraz niezbędne dla UE wnioski, aby móc wypełnić nasze zobowiązania i zrealizować cele oraz rzeczywiście przyjąć na siebie czekającą nas transformację. Zachęcamy Parlament Europejski i Radę do szybkiego rozpoczęcia prac legislacyjnych nad przedstawionymi dziś wnioskami oraz do zapewnienia, by były one traktowane jako spójny pakiet, z poszanowaniem licznych wzajemnych powiązań między nimi.

Rozstrzygające dziesięciolecie już się rozpoczęło. UE potrzebuje jak najszybszego wprowadzenia zestawu narzędzi politycznych „Gotowi na 55”, aby zrealizować nasze cele na rok 2030 i wprowadzić nas na drogę prowadzącą do stania się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu do roku 2050.